

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर - २०२५

तृतीय वर्ष

सत्र - ६

विषय:- औद्योगिक समाजशास्त्र (भाग-२) (SC- 602)

100 Marks
Batch - 2020 - 2023

दिनांक : ०८/१२/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन)

(४०)

१. सामूहिक करार म्हणजे काय? सामूहिक कराराची उद्दीष्टे कोणती?
२. औद्योगिक कलहाची कारणे स्पष्ट करा. औद्योगिक कलह सोडविण्याचे उपाय लिहा.
३. भारतातील कामगार चळवळीचा उदय आणि विकासावर एक लेख लिहा.
४. सामाजिक सुरक्षितता म्हणजे काय? समाजातील सामाजिक सुरक्षितता योजनेची आवश्यकता स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. कामगार संघटनांची कार्ये लिहा.
२. भारतीय कामगार संघटनांचे दोष व प्रगतीतील अडथळे कोणते?
३. मातृत्वाच्या कायद्यावर निबंध लिहा.
४. संपाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
५. संघटनांच्या संघाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. ऑल इंडिया ट्रेड युनियन काँग्रेस (A.I.T.U.C.) आणि इंडियन नॅशनल ट्रेड युनियन काँग्रेस (I.N.T.U.C.)
२. कामगार नुकसान भरपाईचा कायदा
३. कामगार प्रॉव्हिडंट फंड कायदा, १९५२
४. औद्योगिक संबंधाचा इतिहास

Translation in English

Sub: Industrial Sociology (Part-II) (SC-602)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. What is collective bargaining? What are the objectives of collective bargaining?
2. Explain causes of industrial dispute. Write measures to solve it.
3. Write an essay on the rise and development of labour movement in India.
4. What is social security? Explain the need for its schemes in society.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Write functions of Trade Union
2. What are the defects and limitations in progress of Indian Trade Union.
3. Essay on Maternity Acts.
4. Explain different types of strikes.
5. Describe in detail types of federation of union.

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. All India Trade Union Congress. (A.I.T.U.C) and Indian National Trade Union Congress (I.N.T.U.C)
 2. Work Compensation Act
 3. Employee Provident Fund Act of 1952
 4. History of Industrial Relations
-